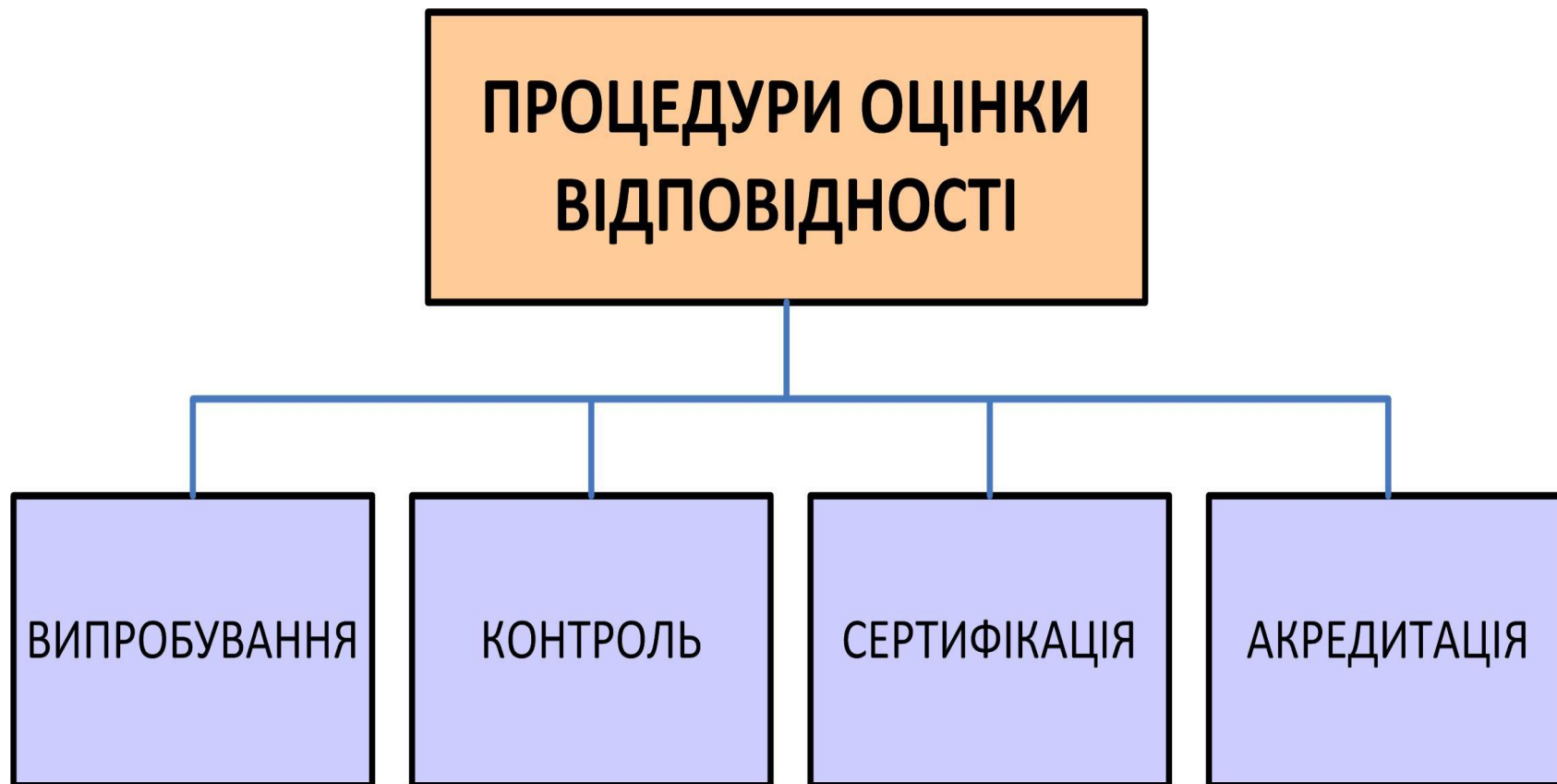

Основні поняття і визначення у сфері підтвердження відповідності. Сертифікація продукції. Акредитація.

Процедури оцінки відповідності

Основні терміни та визначення

Підтвердження відповідності – діяльність, наслідком якої є гарантування того, що продукція, система управління якістю, система управління довкіллям, персонал відповідають встановленим законодавством вимогам.

Основні терміни та визначення

Декларування відповідності – процедура, за допомогою якої виробник або уповноважена ним особа під свою повну відповідальність документально засвідчує, що продукція відповідає встановленим законодавством вимогам.

Основні терміни та визначення

Декларація про відповідність – документально оформлена в установленому порядку заява виробника, де дається гарантія відповідності продукції вимогам, встановленим законодавством.

Основні терміни та визначення

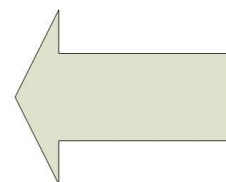
Сертифікат відповідності – документ, який підтверджує, що продукція, системи якості, системи управління якістю, системи управління довкіллям, персонал відповідає встановленим вимогам конкретного стандарту чи іншого нормативного документа визначеного законодавством.

Сертифікація

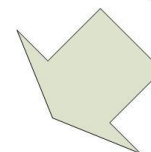
Сертифікація – процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу встановленим законодавством вимогам.

Цілі сертифікації

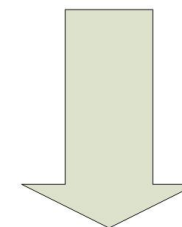
Запобігання реалізації продукції,
небезпечної для життя, здоров'я,
майна і навколишнього середовища

**ЦІЛІ
СЕРТИФІКАЦІЇ**

Сприяння споживачу в
компетентному виборі продукції

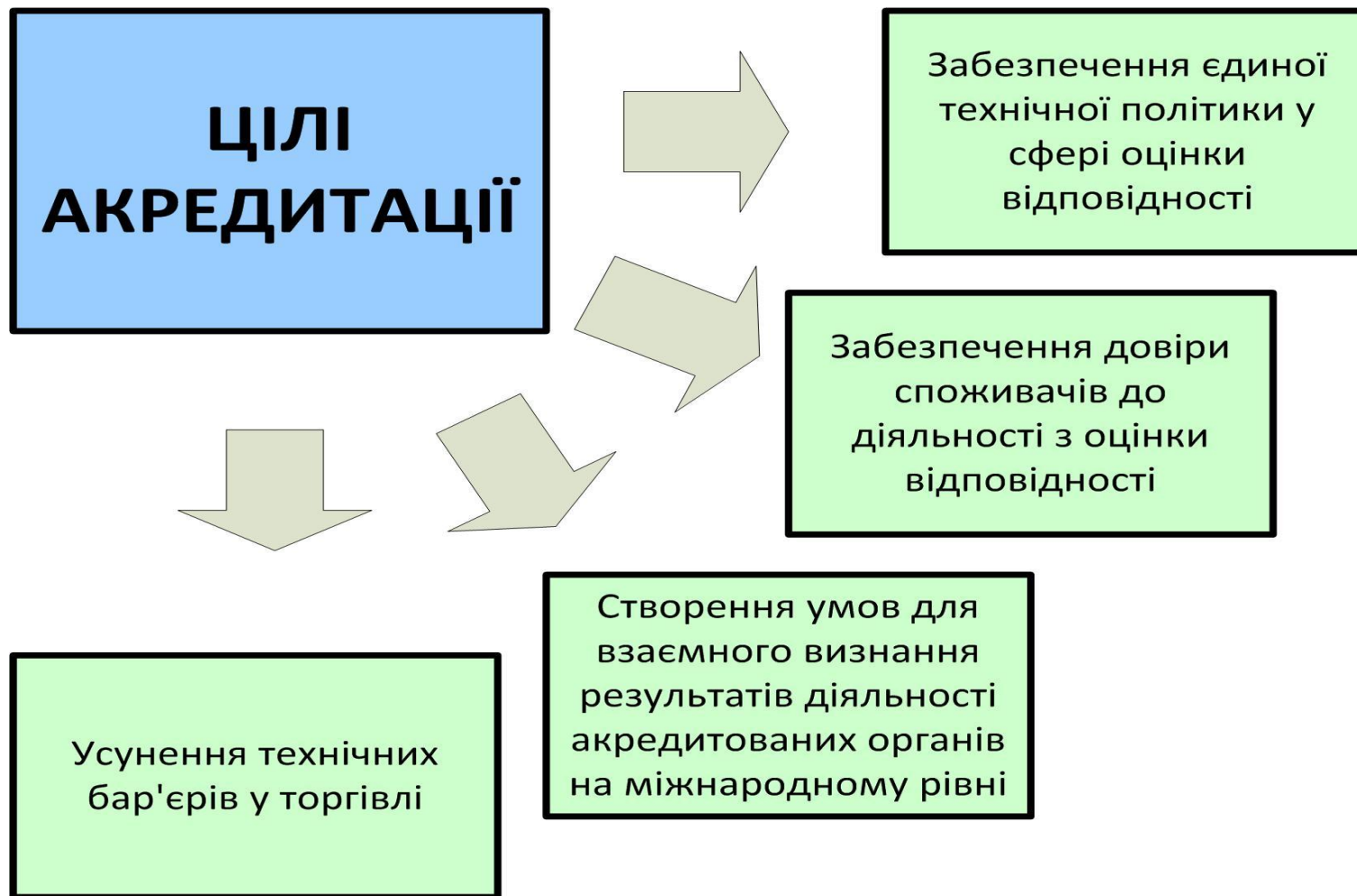
Створення умов для участі суб'єктів
підприємницької діяльності в
міжнародному економічному,
науково-технічному співробітництві
і міжнародній торгівлі

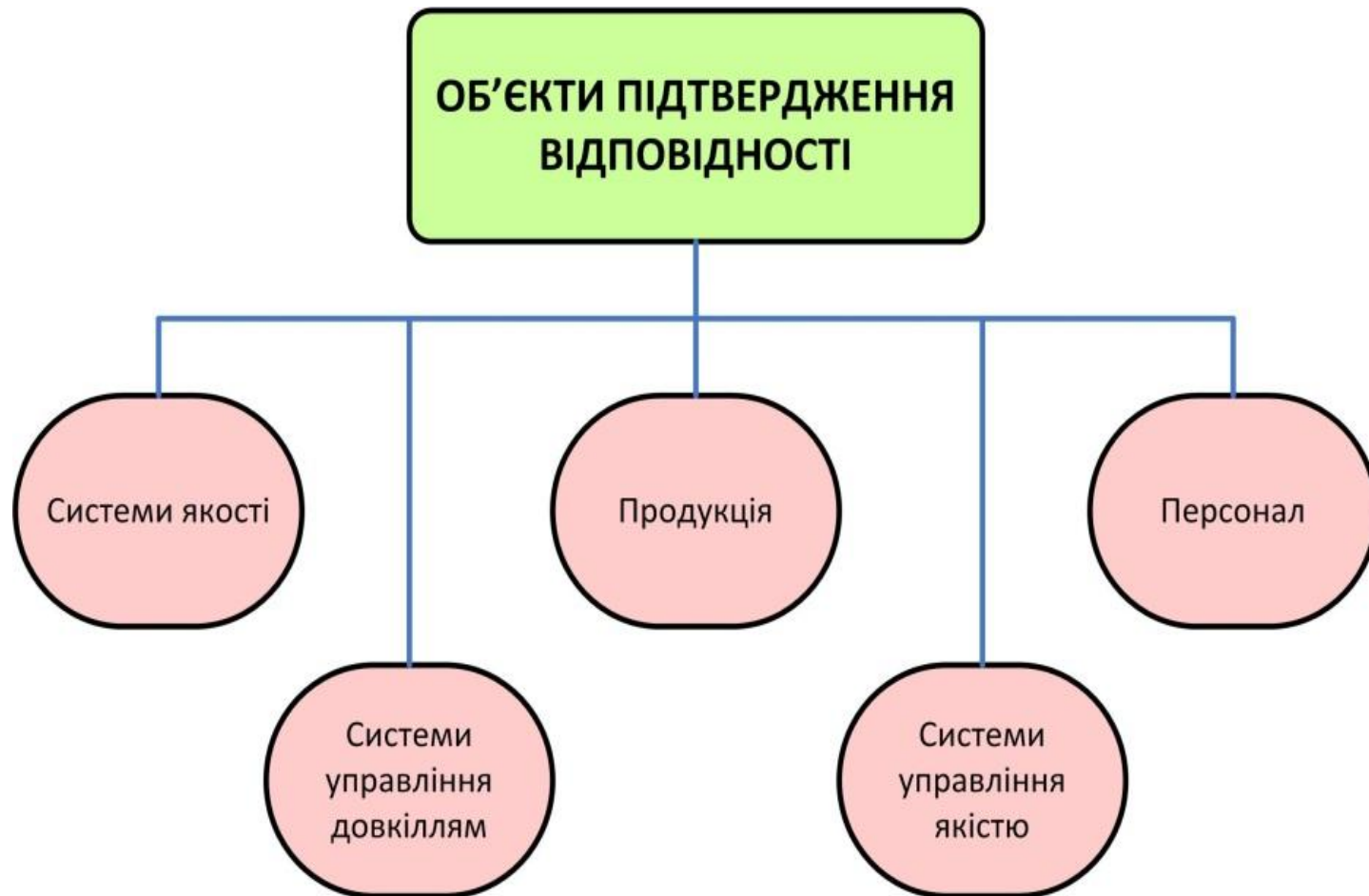
Акредитація

Акредитація – процедура, у ході якої національний орган з акредитації документально засвідчує компетентність юридичної особи чи відповідного органу з оцінки відповідності виконувати певні види робіт (випробування, калібрування, сертифікацію, контроль).

Цілі акредитації

Об'єкти підтвердження відповідності

Основні терміни та визначення

Законодавчо регульована сфера – сфера, в якій вимоги до продукції та умови введення її в обіг регламентуються законодавством.

Законодавчо нерегульована сфера – сфера, в якій вимоги до продукції та умови введення її в обіг не регламентуються законодавством.

Законодавча база державної системи

Закон України «Про захист прав споживачів»

Закон України «Про підтвердження відповідності»

Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»

Декрет Кабінету Міністрів «Про стандартизацію і сертифікацію»

Закон України «Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів «Про стандартизацію і сертифікацію»

Національний знак відповідності

Національний знак відповідності - знак, який засвідчує відповідність позначеної ним продукції вимогам технічних регламентів з підтвердження відповідності, які поширюються на неї.

Національний знак відповідності

- ▣ засвідчує відповідність позначеної ним продукції вимогам технічних регламентів з підтвердження відповідності, які поширюються на неї;
- ▣ наноситься тільки на ті види продукції, опис яких міститься в технічних регламентах з підтвердження відповідності;
- ▣ у разі підтвердження уповноваженим органом із сертифікації відповідності продукції поряд із знаком відповідності наноситься ідентифікаційний номер цього органу згідно з державним реєстром таких органів;
- ▣ наноситься на продукцію безпосередньо її виробниками;
- ▣ наноситься на виріб та/або на етикетку, тару, пакування, експлуатаційну та товаросупровідну документацію тощо;
- ▣ дозволяється використовувати зображення знака відповідності у рекламі позначеної ним продукції;
- ▣ має форму незамкненого з правого боку основного кола, усередині якого вміщено стилізоване зображення трилисника.

Основні принципи державної політики

- координація дій органів виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності, розмежування їх повноважень та уникнення дублювання;
- неупередженість, прозорість та доступність процедур підтвердження відповідності;
- застосування з урахуванням існуючої міжнародної практики способів підтвердження відповідності залежно від потенційного ризику;
- забезпечення ідентичних процедур підтвердження відповідності продукції вітчизняного та іноземного походження;

Основні принципи державної політики

- гармонізація національних нормативно-правових актів з підтвердження відповідності з міжнародними та європейськими;
- сприяння розвитку сфери підтвердження відповідності в законодавчо нерегульованій сфері;
- дотримання вимог щодо конфіденційності інформації, одержаної в результаті робіт з підтвердження відповідності;
- забезпечення повного та всебічного інформування з питань підтвердження відповідності всіх зацікавлених сторін.

Відповідальність за порушення

Виготовлювач (продавець, виконавець) несе відповідальність за **порушення правил обов'язкової сертифікації продукції** відповідно до:

- Кодексу про адміністративні правопорушення;
- Кримінального кодексу;
- Декрету про нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил;
- Закону про захист прав споживачів.

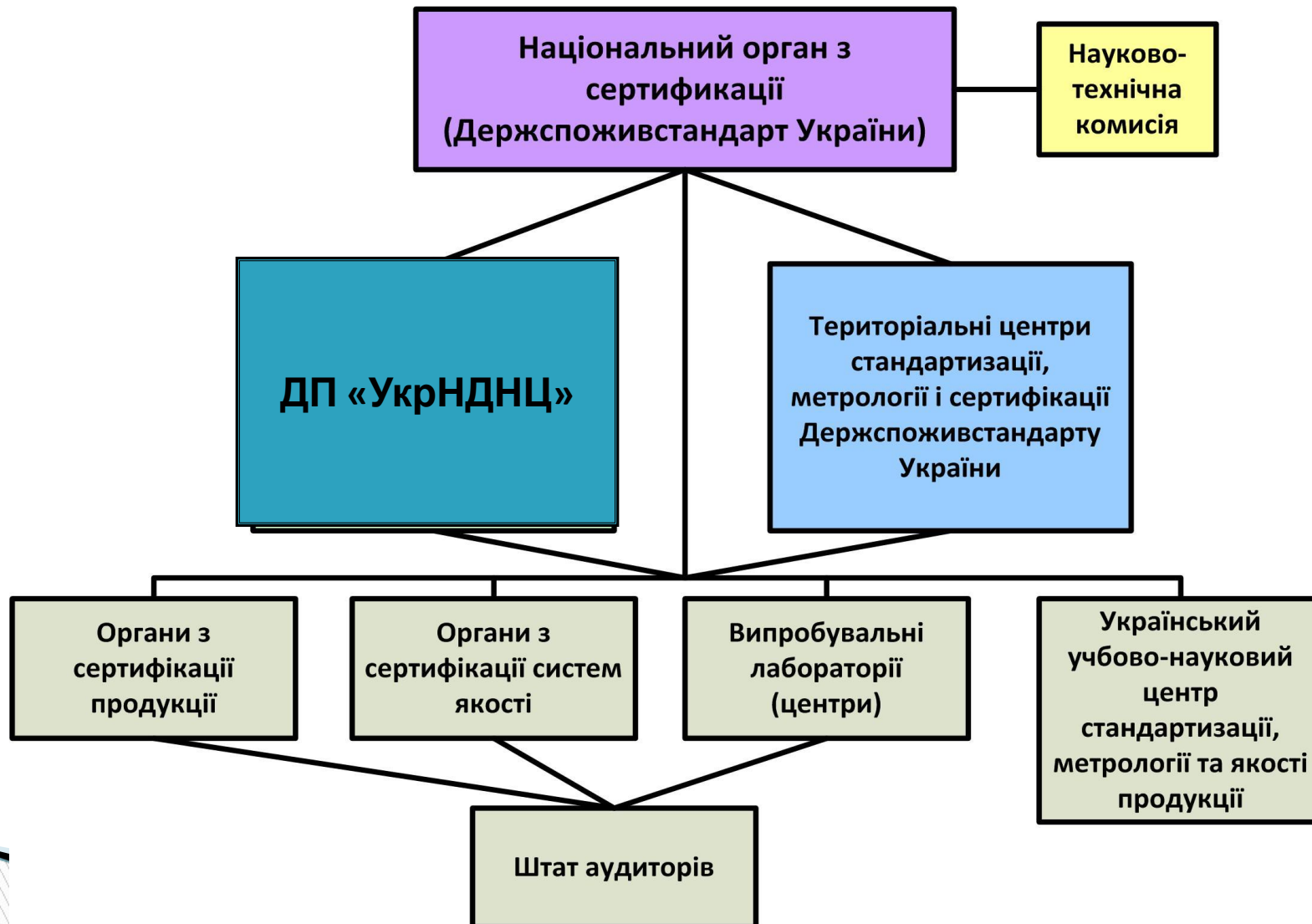
Основні положення державної системи сертифікації УкрСЕПРО.

УкрСЕПРО

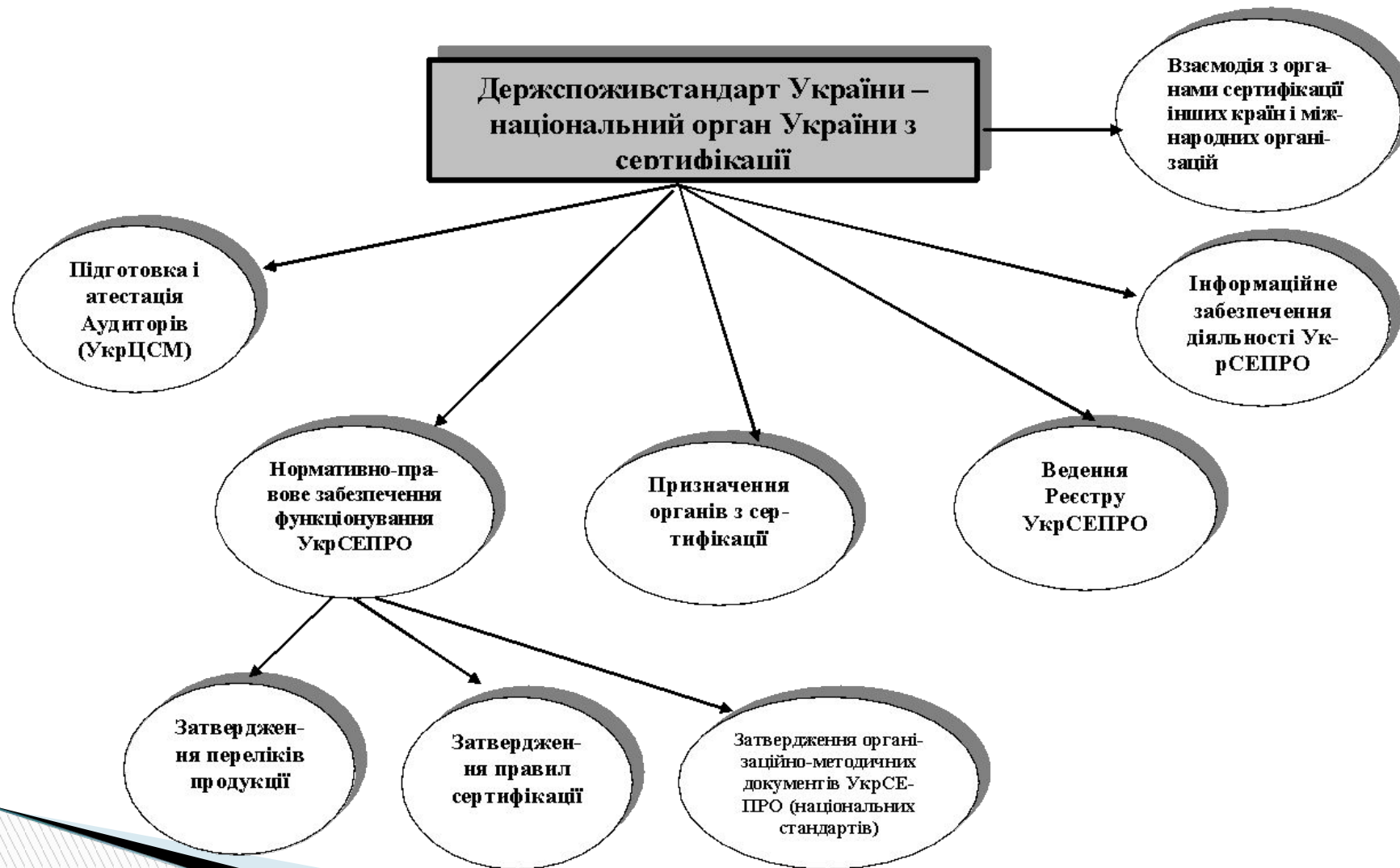
Сертифікація УКРСЕПРО - це діюча в даний час система сертифікації якості в Україні.

Роботи в системі **УкрСЕПРО** виконують **118** органів із сертифікації продукції (робіт, послуг) та 811 випробувальних лабораторій (центрів).

УкрСЕПРО

УкрСЕПРО. Держспоживстандарт України

УкрСЕПРО. Науково-технічна комісія

Науково-технічна комісія з питань сертифікації організовується і затверджується Національним органом із сертифікації для розгляду перспективних напрямків розвитку і розробки пропозицій з проблем сертифікації.

Функції органів із сертифікації

- **сертифікація закріпленої за ними номенклатури продукції;**
- **розроблення організаційно-методичних документів із сертифікації;**
- **визначення схеми і порядку проведення сертифікації закріпленого виду продукції;**
- **атестація виробництв;**
- **технічний нагляд за сертифікованою продукцією чи атестованим виробництвом;**
- **видача сертифіката відповідності на продукцію чи атестата виробництва.**

Функції випробувальних лабораторій

- **випробування продукції, що підлягає сертифікації у відповідності зі сферою акредитації і видача протоколів випробувань;**
- **участь у проведенні сертифікації продукції, атестації і технічному нагляді виробництва сертифікованої продукції (за пропозицією органа з сертифікації) і проведенні інспекційного контролю (з доручення Національного органа із сертифікації).**

УкрСЕПРО

Органи із сертифікації продукції і систем якості, випробувальні лабораторії і центри **акредитуються** Держспоживстандартом України – органом з акредитації: **Національним агентством з акредитації України (НААУ)**.

Нормативна база УкрСЕПРО

ДСТУ 3410-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення;

ДСТУ 3411-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації продукції та порядок їх акредитації;

ДСТУ 3412-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до випробувальних лабораторій та порядок їх акредитації;

ДСТУ 3413-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції;

ДСТУ 3414-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Атестація виробництва. Порядок проведення;

ДСТУ 3415-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Реєстр Системи;

ДСТУ 3416-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок реєстрації об'єктів добровільної сертифікації;

Нормативна база УкрСЕПРО

ДСТУ 3417-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Процедура визнання результатів сертифікації продукції, що імпортується;

ДСТУ 3418-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до аудиторів та порядок їх атестації;

ДСТУ 3419-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Сертифікація систем якості. Порядок проведення;

ДСТУ 3420-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації систем якості та порядок їх акредитації;

ДСТУ 3498-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Бланки документів. Форма та опис;

ДСТУ 3957-2000 Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок обстеження виробництва під час проведення сертифікації продукції.

Основні принципи і правила УкрСЕПРО

Сертифікація в **системі** передбачає підтвердження показників, характеристик і властивостей продукції, процесів і послуг **третьою стороною** на основі випробувань, атестації виробництва і сертифікації систем якості.

Система призначена для проведення **обов'язкової і добровільної** сертифікації продукції (процесів, послуг).

Основні принципи і правила УкрСЕПРО

- ▣ Відповідно до Закону України „Про захист прав споживачів” **обов'язковій сертифікації** підлягає продукція (товари, роботи, послуги), на яку законодавчими чи нормативними документами встановлені обов'язкові вимоги щодо безпеки для життя і здоров'я споживачів, а також їх майна і навколишнього середовища.
- ▣ **Добровільна сертифікація** на відповідність вимогам нормативних документів, погоджених з постачальником і споживачем, проводиться з ініціативи виготовлювача, продавця, споживача, органів державної влади, громадських організацій для встановлення відповідності продукції вимогам, що не відносяться до обов'язкових, на договірних умовах між заявником і органом з сертифікації.

Основні принципи і правила УкрСЕПРО

Сертифікація на відповідність **обов'язковим вимогам** нормативних документів і **вимогам** законодавства України проводиться винятково в **Системі**.

Система відкрита для вступу в неї органів із сертифікації й випробувальних лабораторій **інших держав** (за наявності двосторонніх угод про взаємне визнання результатів робіт із сертифікації) і доступу до неї **будь-яких підприємств і організацій**.

Основні принципи і правила УкрСЕПРО

Право на проведення **робіт із сертифікації** продукції надається органам із сертифікації, випробувальним лабораторіям (центрам) і аудиторам, **акредитованим у Системі і занесеним до реєстру Системи.**

Органами із сертифікації в **Системі** можуть бути акредитовані організації і підприємства **державної форми власності**, випробувальними лабораторіями (центрами) – **будь-якої форми власності.**

Якщо в **Системі акредитовано** кілька органів із сертифікації однієї і тієї ж продукції, то замовник може провести сертифікацію продукції в **кожному із цих органів.**

Розподіл відповідальності в Системі

виробник (постачальник, виконавець) несе відповідальність за невідповідність сертифікованої продукції вимогам нормативних документів і застосування сертифікатів і знаків відповідності з порушенням правил Системи;

продавець несе відповідальність за відсутність сертифіката чи знака відповідності на реалізовану продукцію, якщо вона підлягає обов'язковій сертифікації;

Розподіл відповідальності в Системі

випробувальна лабораторія (центр) несе відповідальність за недостовірні і необ'єктивні результати випробувань сертифікованої продукції;

орган із сертифікації несе відповідальність за необґрунтовану чи неправомірну видачу сертифікатів відповідності, атестатів виробництва і підтвердження їх дії, а також за порушення правил Системи.

Реєстр Системи

об'єкт реєстрації – предмет діяльності з сертифікації, атестації, акредитації або визнання цих робіт, а саме: сертифікована продукція (процеси, послуги), сертифіковані системи якості, атестовані виробництва, акредитовані органи з сертифікації продукції, систем якості, акредитовані випробувальні лабораторії.

**Основні етапи проведення
сертифікації.**

**Схеми сертифікації продукції
в системі УкрСЕПРО.**

**Сертифікація систем
управління якістю**

Основні етапи сертифікації

- подача і розгляд заявки на сертифікацію продукції;
- аналіз наданої документації;
- ухвалення рішення про заявку з указанням схеми (моделі сертифікації);
- обстеження виробництва;
- атестація виробництва сертифікованої продукції, чи сертифікація системи якості, якщо це передбачено схемою сертифікації;

Основні етапи сертифікації

- **добір та ідентифікація зразків продукції та їх випробувань;**
- **аналіз одержаних результатів і ухвалення рішення про можливість видачі сертифіката відповідності;**
- **видача сертифіката відповідності, висновок ліцензійної угоди і занесення сертифікованої продукції до Реєстру Системи;**

Основні етапи сертифікації

- **визнання сертифіката відповідності, виданого закордонним органом;**
- **технічний нагляд за сертифікованою продукцією;**
- **інформація про результати робіт із сертифікації.**

Схеми сертифікації

Схеми сертифікації

Під час вибору **схеми сертифікації** враховуються особливості виробництва, випробувань, постачання і використання конкретної продукції, можливі витрати заявника. Обрані **схеми** вказуються в документі, що визначає порядок **проведення сертифікації** конкретної продукції.

Схеми 1-3 не застосовуються для сертифікації послуг.

Схему, застосовувану для **добровільної сертифікації**, вибирає сам заявник за згодою органу з сертифікації.

Схеми сертифікації

- 1) сертифікація одиничних виробів;**
- 2) сертифікація партії продукції;**
- 3) сертифікація з проведенням періодичного технічного контролю;**
- 4) сертифікація з обстеженням виробництва;**
- 5) сертифікація з атестацією виробництва;**
- 6) сертифікація з оцінкою системи якості.**

Сертифікація систем управління якістю

Порядок проведення сертифікації систем якості встановлено стандартом **ДСТУ 3419-96**.

Сертифікація систем якості проводиться **органом з сертифікації систем якості**, акредитованим у системі УкрСЕПРО.

Сертифікація **систем якості** проводиться за заявкою виробника продукції, за рішенням органу з сертифікації продукції, як це передбачено схемою (моделлю) сертифікації, а також за вимогою незалежних організацій, яким державою доручено оцінку **систем управління якістю** продукції, що поставляється.

Сертифікація систем управління якістю

Етапи сертифікації системи якості:

- попередня (заочна) оцінка системи якості;
- остаточна перевірка й оцінка системи якості;
- оформлення результатів перевірки;
- технічний нагляд сертифікованої системи якості.

Сертифікація систем управління якістю

Сертифікація систем управління якістю

Орган з сертифікації анулює сертифікат відповідності на систему якості в наступних випадках:

- якщо результати технагляду свідчать про принципову невідповідність системи якості діючим вимогам;**
- якщо у випадку зміни правил системи сертифікації виробник не може забезпечити відповідності новим вимогам;**
- якщо виробник протягом тривалого терміну не поставляє продукцію;**
- якщо виробник не виконав фінансових зобов'язань перед органом з сертифікації;**
- наявність офіційного прохання виробника.**